

## **OBSAH**

### **ÚVOD 9**

### **HISTORICKÉ SOUVISLOSTI 13**

Vývoj lnářského a hedvábnického průmyslu do roku 1918 13

Lnářský průmysl 13

Hedvábnický průmysl 22

Období první Československé republiky 25

Vývoj textilního průmyslu v letech 1938–1946 27

### **VÝBĚROVÝ KATALOG PODNIKATELŮ A FIREM 31**

Wilhelm Brass a synové 31

G. A. Buhla syn 32

Franz Bujatti 33

Johann Ernst Klapperoth / Friedrich Ulrich a syn 35

Norbert Langer a synové 37

Mechanická přádelna lnu v Loučné nad Desnou 40

Mechanická přádelna lnu v Šumperku 40

Ed. Oberleithnera synové, Oberleithner a spol. 41

Regenhardt a Raymann 44

Felixe Reiterera synové 46

Hermann Schefter 48

Schmieder a spol. / Emanuel Fischmann (Emanuela Fischmanna synovec) 49

I. Seidl a spol. 50

Karl Siegl sen. 54

S. Trebitsch a syn 57

Vinciguerra a spol. 58

### **TECHNOLOGIE 61**

Technologie lnářské výroby (do roku 1945) 61

Len 61

    Botanická charakteristika 61

    Morfologie 62

Semenářství 62

Pěstování lnu 63

Zpracování lnu 64

    Sklizeň 64

    Sušení 64

    Odsemenění 64

    Rosení 64

    Močení 65

Tření lnu 65

Ruční předení lněné příze 65

Potěrání – strojní tření 66

    Zušlechťování koudelce 66

Vochlování	66
Strojní předení lněné příze	66
Nakládání	67
Sdružování	67
Posukování	67
Předpřádání	67
Dopřádání	67
Typy přízí	68
Tvorba tkanin	69
Soukání osnovy a snování	69
Soukání útku v kopsovnách	71
Tkaní	71
Vazba tkaniny	75
Přehlížení	75
Nopování a vyšívání	75
Adjustace	76
Zušlechťování	76
Předúprava lnu	76
Bělení	76
Úprava tkanin	77
Postřihování	77
Kalandrování	77
Mandlování	78
Valchování (potloukání) tkaniny	78
<b>Technologie bavlnářské výroby</b>	<b>78</b>
Bavlník	78
Spřádání bavlněných vláken	80
Výroba bavlnářských tkanin	81
Úpravy bavlnářských přízí a tkanin	81
<b>Technologie hedvábnické výroby</b>	<b>83</b>
Hedvábí	83
Zpracování přírodního hedvábí	84
Odkližování a zušlechťování surových gréží	85
Zatěžkávání hedvábí	85
Barvení a potisk	85
Tkaní látek	85
Výrobky	86
Povrchové úpravy	87
Náhrady přírodního hedvábí	87
<b>STAVEBNÍ VÝVOJ</b>	<b>89</b>
Tkalcovské manufaktury	89
Přádelny a tkalcovny	91
Etážové tovární budovy	91
Mechanická přádelna lnu v Šumperku	91
Mechanické přádelny lnu na Šumpersku a Zábřežsku	94

Mechanická přádelna lnu v Jeseníku	100
Mechanická přádelna bavlny v Zábřehu	101
Nitárny	101
Mechanické tkalcovny	103
Ruční tkalcovny	106
Pomocné objekty	109
Haly	110
Mechanické tkalcovny hedvábného zboží	110
Mechanické tkalcovny lněného a bavlněného zboží	116
Nitárny	121
Velkorozponová hala tkalcovny hedvábí v Zábřehu	123
Tkalcovské dílny	124
Tkalcovská kolonie	124
Bělidla a úpravny	126

## **VÝBĚROVÝ KATALOG OBJEKTŮ A AREÁLŮ 137**

Hanušovice, místní část Holba, Oberleithner a spol., přádelna lnu	137
Jeseník, Regenhart a Raymann, bělidla a úpravny lněné příze a zboží	141
Jeseník, Regenhart a Raymann, mechanická přádelna lnu a tkalcovna lněného zboží	148
Jeseník, Regenhart a Raymann, mechanická a ruční tkalcovna lněného zboží (dříve Aug. Küfferle) a tkalcovská kolonie	156
Libina, Norbert Langer a synové, mechanická tkalcovna lněného a bavlněného zboží	160
Loučná nad Desnou, mechanická přádelna lnu a konopí	166
Oskava, Norbert Langer a synové, bělidlo a úpravna lněného a bavlněného zboží	172
Staré Město, G. A. Buhla syn, bělidlo, úpravna a nitárna	176
Sudkov, I. Seidl a spol., mechanická přádelna lnu a bavlny	180
Šumperk, Franz Bujatti, mechanická tkalcovna hedvábného zboží	187
Šumperk, Johann Ernst Klapperoth, manšestrová manufaktura	188
Šumperk, Mechanická přádelna lnu v Šumperku, později Ed. Oberleithnera synové, mechanická tkalcovna lněného zboží	194
Šumperk, Ed. Oberleithnera synové, bělidlo a úpravna lněného zboží	201
Šumperk, Ed. Oberleithnera synové, správa, obchod a ruční tkalcovna	206
Šumperk, Felixe Reiterera synové, mechanická tkalcovna hedvábného zboží	207
Šumperk, Karl Siegl sen., bělidlo, úpravna a ruční tkalcovna lněného zboží	212
Šumperk, Karl Siegl sen., mechanická tkalcovna lněného zboží	216
Šumperk, Schmieder a spol., později Em. Fischmann, tkalcovna hedvábného zboží	222
Šumperk, Vinciguerra a spol., továrna na hedvábné nitě	225

## **REGISTR 231**

## **LITERATURA A PRAMENY 262**

## **SUMMARY 270**